

ADVIES

inzake

Wetsvoorstel Gedragsbeïnvloeding Jeugdigen

1. Inleiding

Bij brief van 10 september 2004 heeft de Minister van Justitie de NVvR advies verzocht over het concept voorstel van wet gedragsbeïnvloeding jeugdigen. Het advies is voorbereid door een werkgroep uit leden van de vereniging en vastgesteld door de wetenschappelijke commissie.

2. Voorstel

Het wetsvoorstel gedragsbeïnvloeding jeugdigen strekt tot verruiming van de mogelijkheden tot gedragsbeïnvloeding van jeugdigen die een of meer strafbare feiten hebben begaan. Door recente ontwikkelingen in de jeugdcriminaliteit is de behoefte toegenomen om jeugdigen die in aanraking komen met het strafrecht in aanmerking te laten komen voor intensievere vormen van (her) opvoeding. Dit wetsvoorstel beoogt de wettelijke mogelijkheden te verruimen.

Door het invoeren van een nieuwe sanctie, te weten de maatregel betreffende het gedrag van de jeugdige, wordt het bestaande gat tussen de voorwaardelijke straf en de plaatsing in een inrichting voor jeugdigen enigszins gedicht en vindt er een meer geleidelijke opbouw van sancties plaats.

De verharding van de jeugdcriminaliteit en het streven naar maatwerk in het strafrecht maakt het bovendien wenselijk meer combinaties van jeugdsancties mogelijk te maken.

Voor de effectiviteit van jeugdsancties is het voorts van belang dat zo spoedig mogelijk na het plegen van het strafbare feit, derhalve reeds in het kader van de voorlopige hechtenis, een aanvang kan worden genomen met gedragsbeïnvloeding van de jeugdige, zulks met inachtneming van de grenzen die voortvloeien uit de onschuldpresumptie.

Teneinde aan jeugdigen opgelegde geldboetes gemakkelijker te kunnen verhalen, worden tevens de beslagmogelijkheden verruimd.

Met het wetsvoorstel wordt gestreefd naar individueel maatwerk, waarbij zoveel mogelijk aan de rechter wordt overgelaten welke jeugdigen voor de nieuwe maatregel in aanmerking komen en voorts welke combinatie van straffen en/of maatregelen voor de jeugdigen het meest passend is.

3. Commentaar

De wetenschappelijke commissie heeft met belangstelling kennis genomen van het onderhavige concept. De wetenschappelijke commissie wil daarbij wijzen op een aantal algemene aandachtspunten.

3.1 Commentaar in algemene zin betreffende de criminalisering van de jeugdige, de herziening van het maatregelenstelsel, de rol van Raad voor de Kinderbescherming en de financiële voorwaarden voor succes.

3.1.1

In de memorie van toelichting wordt aandacht besteed aan het pedagogische aspect van het jeugdstrafrecht. In de afgelopen 10 jaar heeft een enorme verschuiving plaatsgevonden vanuit het civielrechtelijk optreden in geval van deviant gedrag bij jeugdigen, naar het strafrechtelijk afdoen van dergelijk gedrag. Als voorbeeld hiervan dient de enorme verschuiving van de gesloten plaatsing in het kader van de OTS in de richting van het strafrechtelijke equivalent, de maatregel van plaatsing in een inrichting voor jeugdigen (PIJ). Onderzoek (onder andere van het W.O.D.C (L Boendermaker)) leert dat de problematiek van de populatie van de justitiële inrichting niet afhankelijk is van de titel waarop zij daar verblijven. Ook is de invloed van de jeugdreclassering, als gevolg van de “stok achter de deur” vele malen groter dan die van de gezinsvoogd. Daarbij wordt het door de gezinsvoogdij-instellingen niet zinvol geacht een traject te starten bij een jeugdige ouder dan 16 jaar. Het is ontegenzeggelijk belangrijk om het gedrag van de jeugdige veelpleger te beïnvloeden, maar het is (vaak) te laat om daar pas na het 12de jaar mee te beginnen. Wellicht zou het zinvol zijn om in het kader van de gedragsbeïnvloedende maatregel tevens te bezien of en hoe de civielrechtelijke justitiële hulpverlening meer mogelijkheden zou kunnen bieden de gedragsverandering van de jongere onder de 12 te bewerkstelligen. De wetenschappelijke commissie acht het onwenselijk indien de waargenomen verschuiving in de richting van het strafrecht onverminderd voortzet.

3.1.2

De wetenschappelijke commissie heeft waardering voor het streven om eenheid te brengen in de reeds bestaande praktijk van allerlei trainingen en programma's in het kader van voorwaardelijke straffen, maatregelen dan wel schorsing voorlopige hechtenis, echter bij de invoering van een nieuwe maatregel, die een aanvulling moet bieden dan wel een gat moet dichten tussen de bestaande PIJ en de bijzondere voorwaarden zou het gelet op de onduidelijkheden die er bestaan dan wel in de praktijk gegroeid zijn ten aanzien van de twee sporen in de PIJ, de aanbeveling verdienen het gehele maatregel pakket opnieuw te bezien. De indertijd door de wetgever aangebrachte differentiatie tussen de heropvoedings PIJ en de behandeling PIJ blijkt in de praktijk niet te werken. Voor de jongeren is een PIJ een PIJ. Gedacht zou kunnen worden aan een hernoeming van de heropvoedings PIJ.

Daarbij ware aandacht te besteden aan een helder onderscheid tussen vrijheidsbeneming en vrijheidsbeperking en de daarmee samenhangende toedeling van verantwoordelijkheid voor de uitvoering aan de directeur van de inrichting dan wel aan de jeugdreclassering.

3.1.3

De wetenschappelijke commissie staat in beginsel positief tegenover de voorgestelde integrale aanpak van minderjarigen met gedragsproblemen en is van mening dat het voorstel zou kunnen voorzien in een behoefte om directer en effectiever te kunnen reageren op criminaliteit onder minderjarigen. Zij staat niet alleen positief tegenover de uitbreiding van de mogelijkheden tot gedragsbeïnvloeding (de nieuwe maatregel, de opheffing van beperkingen ten aanzien van combinatiemogelijkheden en de –beperkte- mogelijkheid een leerproject als voorwaarde op te leggen bij schorsing voorlopige hechtenis), maar ook tegenover de grote rol die in het voorstel is weggelegd voor de Raad voor de Kinderbescherming. De Raad voor de Kinderbescherming kan immers als geen andere organisatie een belangrijke coördinerende rol vervullen ten aanzien van het beschikbare pakket van zowel civielrechtelijke als strafrechtelijke gedragsbeïnvloedende mogelijkheden.

De wetenschappelijke commissie merkt daarbij op dat het succes van de voorgestelde aanpak valt of staat met de beschikbaarheid van financiële middelen, óók voor de jeugdreclassering en voor de projecten. Onder 1.7 in de Memorie van Toelichting wordt aandacht besteed aan mogelijke extra kosten. Hierbij wordt de verwachting uitgesproken dat het wetsvoorstel geen extra kosten met zich zal brengen. Hierbij wordt niet voortgebouwd op het plan dat is genoemd in de brief Jeugdsancties Nieuwe Stijl om een financiële bijdrage van ouders te verlangen in de kosten die gemoeid zijn met de tenuitvoerlegging van straffen en maatregelen van hun kinderen. De wetenschappelijke commissie gaat ervan uit dat een en ander zorgvuldig zal worden doordacht en dat wordt ingezien dat het strafrechtelijk karakter eraan in de weg staat dat ouders tot de kosten van tenuitvoerlegging worden veroordeeld. De wetenschappelijke commissie plaatst haar vraagtekens bij de verwachting dat het wetsvoorstel geen extra kosten met zich zal brengen.

3.2 Nadere verbeterpunten dan wel aandachtspunten ten aanzien van de concept-wetstekst en de concept memorie van toelichting

3.2.1

Ten aanzien van **artikel I, onderdeel B** overweegt de wetenschappelijke commissie het volgende. De wetenschappelijke commissie waardeert dat de combinatiemogelijkheden worden verruimd zodat beter maatwerk kan worden geleverd. Betreurd wordt echter dat volgens de memorie van toelichting de mogelijkheid blijft uitgesloten om meer dan twee hoofdstraffen op te leggen. Hierdoor is het bijvoorbeeld niet mogelijk om naast een korte jeugddetentie (gelijk aan het voorarrest) een jeugdige te verplichten als geldboete zijn spaargeld in te leveren en tevens nog een geringe taakstraf te verrichten om daarmee rekening te kunnen houden met specifieke omstandigheden. De wetenschappelijke commissie geeft de minister in overweging het opleggen van meer dan twee hoofdstraffen niet uit te sluiten.

3.2.2

Ten aanzien van **artikel I, onderdeel D** overweegt de wetenschappelijke commissie het volgende.

Artikel I onderdeel D van het voorstel bevat niet expliciet een maatstaf voor de conversie van jeugddetentie naar hechtenis, maar uit de wettekst kan worden afgeleid dat de vervangende hechtenis van gelijke duur zal zijn als de oorspronkelijk opgelegde vervangende jeugddetentie. In de huidige rechtspraktijk wordt in de eerste lijn een jeugddetentie omgezet in hechtenis van gelijke duur, maar in de tweede lijn is dat niet altijd het geval en volgt ook wel een hechtenis van kortere duur. De wetenschappelijke commissie geeft de minister in overweging in de memorie van toelichting aandacht te besteden aan dit punt, omdat het huidige voorstel vergeleken met de huidige praktijk voor veroordeelde een verzwaring kan betekenen in de fase van tenuitvoerlegging.

Voorts bevat artikel I onderdeel D van het voorstel geen overgangsrecht. Om in de rechtspraktijk onduidelijkheid te voorkomen, is de wetenschappelijke commissie van oordeel dat alsnog overgangsrecht ten aanzien van het voorgestelde artikel 77p, vierde lid van het Wetboek van Strafrecht dient te worden opgenomen.

3.2.3

Ten aanzien van **artikel I, onderdeel E** overweegt de wetenschappelijke commissie het volgende.

Het voorgestelde artikel 77w, eerste lid, aanhef en onder a, van het Wetboek van Strafrecht bepaalt dat de maatregel kan worden opgelegd indien de aard van het gepleegde misdrijf, de veelheid van de gepleegde misdrijven, of eerdere veroordelingen wegens misdrijf en de problematiek van de verdachte daartoe aanleiding geven. Het onderscheid tussen de reeds gehanteerde begrippen “de ernst van het delict” en “de persoon van verdachte” en de in het

eerste lid neergelegde criteria is voor de wetenschappelijke commissie onvoldoende duidelijk. Voorts is onvoldoende duidelijk of de het eerste lid opgenomen criteria cumulatief dienen te worden toegepast. De wetenschappelijke commissie vraagt de minister in de memorie van toelichting hieraan aandacht te besteden.

Het voorgestelde artikel 77w, tweede lid, van het Wetboek van Strafrecht bepaalt dat voor oplegging de gedragsmaatregel een met redenen omkleed, gedagtekend en ondertekend advies van een gedragsdeskundige aanwezig moet zijn.

De wetenschappelijke commissie merkt op dat in het deskundigenadvies aandacht moet worden besteed aan de vragen of de maatregel uitvoerbaar is: waar de maatregel kan worden tenuitvoergelegd en op welke termijn de maatregel kan worden tenuitvoergelegd. De rechter dient over deze informatie te kunnen beschikken om te kunnen beoordelen of en op welke wijze oplegging van de maatregel zinvol is.

In de memorie van toelichting wordt aandacht besteed aan de mogelijkheid dat de gedragsdeskundige een maatschappelijk werker is. De wetenschappelijke commissie waardeert dat de minister daarmee thans duidelijkheid geeft over het begrip gedragsdeskundige. (Deze duidelijkheid is in het kader van de (heropvoedings) PIJ eveneens van betekenis). Desondanks is nog steeds onvoldoende helder in welk kader de verschillende gedragsdeskundigen –te weten de maatschappelijk werker, de psycholoog en de psychiater- in beeld komen en de wetenschappelijke commissie acht het wenselijk dat hieraan in de memorie van toelichting meer aandacht wordt besteed. Immers, voor de constatering of wel of geen sprake is van een psychische stoornis is minimaal een psycholoog nodig, die ook de verantwoording neemt voor die constatering, en voor het vaststellen van de aard van een stoornis is tevens een psychiater nodig. Een goede diagnose en herkenning van een stoornis in het begin van een traject is van groot belang, omdat daarmee onnodig tijdverlies kan worden voorkomen.

De memorie van toelichting geeft naar de mening van de wetenschappelijke commissie onvoldoende duidelijkheid over het karakter van de onder artikel I onder E voorgestelde gedragsmaatregel.

De wetenschappelijke commissie meent dat de gedragsmaatregel geen vrijheidsbeneming, doch ten hoogste vrijheidsbeperking mag inhouden. Immers, indien vrijheidsbeneming in het kader van de gedragsmaatregel mogelijk zou zijn, vervaagt het onderscheid tussen de gedragsmaatregel en de reeds bestaande jeugddetentie en PIJ. Wel kan naar de mening van de wetenschappelijke commissie de tenuitvoerlegging zowel intramuraal als ambulante plaatsvinden. De wetenschappelijke commissie erkent dat het onderscheid tussen vrijheidsbeneming en vrijheidsbeperking niet altijd even duidelijk is. Een programma zoals de Glen Mills School, waar in de avond de deuren op slot gaan, kan bijvoorbeeld nog wel worden aangemerkt als vrijheidsbeperkend, maar zit tegen de grens van vrijheidsbeneming aan. In het licht van eventuele vrijheidsbeperking acht de wetenschappelijke commissie de redactie van het voorgestelde artikel 77w, vijfde lid, van het Wetboek van Strafrecht van belang. De komma achter “de vrijheid van veroordeelde” dient te worden geschrapt, omdat anders het vijfde lid een programma met een vrijheidsbeperkend karakter zou uitsluiten, hetgeen niet de bedoeling kan zijn.

Nu de conceptwettekst van het voorstelde artikel 77w, derde lid, van het Wetboek van Strafrecht -mede in het licht van het vijfde lid van dat artikel- en de memorie van toelichting onvoldoende duidelijkheid geven over het karakter van de maatregel, acht de wetenschappelijke commissie meer duidelijkheid hierover in de memorie van toelichting wenselijk.

Ten aanzien van **de tenuitvoerlegging** merkt de wetenschappelijke commissie op dat de rechter in het vonnis weliswaar niet meer ex artikel 77 v móet maar wel kán adviseren over de tenuitvoerlegging van jeugddetentie en PIJ, uiteraard op basis van overgelegde rapportage. De wetenschappelijke commissie stelt voor artikel 77v van overeenkomstige toepassing te verklaren op de gedragsmaatregel. Daarbij kan ook worden gedacht aan de volgorde van

tenuitvoerlegging. Voorts mag deelname aan een door de rechter opgelegde maatregel niet afhankelijk zijn van een indicatiebesluit in de zin van de Wet op de Jeugdzorg, dan wel van vertragende intakeprocedures.

Op grond van het voorgestelde artikel 77wa, tweede lid, van het Wetboek van Strafrecht, is de duur van de **vervangende jeugddetentie** gelijk aan de duur van de opgelegde gedragsmaatregel. De wetenschappelijke commissie acht deze bepaling onaanvaardbaar, omdat de bepaling geen ruimte laat voor differentiatie. Aangezien de mate van vrijheidsbeperking per gedragsmaatregel kan verschillen, is ruimte voor differentiatie betreffende de vervangende jeugddetentie noodzakelijk. De wetenschappelijke commissie zou zich wel kunnen vinden in een bepaling dat voor elke maand waarvoor de maatregel is opgelegd de vervangende jeugddetentie maximaal een maand belooft.

Op grond van het voorgestelde artikel 77wa, vierde lid, van het Wetboek van Strafrecht, wordt de gedragsmaatregel -net als bij taakstraffen en derhalve anders dan bij tenuitvoerlegging in het kader van bijzondere voorwaarden- zonder tussenkomst van de rechter omgezet in jeugddetentie of hechtenis.

In geval van een bijzondere voorwaarde komt de rechter er altijd aan te pas indien tenuitvoer wordt gelegd. Nu wordt de omzetting van de gedragsmaatregel aan het openbaar ministerie overgelaten en blijft er voor de veroordeelde alleen de mogelijkheid van een bezwaarschrift over (zonder opschortende werking). Dit betekent dat het openbaar ministerie de vervangende jeugddetentie of hechtenis van een heel jaar kan omzetten. Dit houdt, in vergelijking met de thans gebezigde praktijk van bijzondere voorwaarden gekoppeld aan een voorwaardelijke straf, een forse verzwaring in.

Gelet op de aard van de gedragsmaatregel, waardoor moeilijker dan in geval van bijvoorbeeld een werkstraf meetbaar en objectiveerbaar is of een veroordeelde heeft meegewerkt, is bovendien een zorgvuldige toets noodzakelijk alvorens kan worden overgegaan tot omzetting in jeugddetentie of hechtenis. Deze zorgvuldigheid wordt het meest gewaarborgd door tussenkomst van de rechter.

De wetenschappelijke commissie geeft de minister dan ook in overweging de procedure te laten aansluiten bij de procedure van tenuitvoerlegging in het kader van bijzondere voorwaarden of bij de oude procedure van omzetting van alternatieve sancties zoals geldend tot 1 februari 2001 in plaats van bij de procedure van omzetting van taakstraffen.

3.2.4

Bij **artikel I, onderdeel G** wordt het artikel 77z van het Wetboek van Strafvordering gewijzigd. In de voorgestelde bepaling staat dat bij algemene maatregel van bestuur wordt bepaald welke bijzondere voorwaarden die het gedrag van veroordeelde betreffen, kunnen worden gesteld. De wetenschappelijke commissie merkt op dat zij huiverig is voor het opnemen van aanpakken als Multi Systeem Therapie –zoals genoemd onder 1.5 in de memorie van toelichting- in het kader van een bijzondere voorwaarde, omdat daarbij mede van derden, te weten het gezin, afhankelijk wordt of veroordeelde zich aan de voorwaarde kan houden. De wetenschappelijke commissie is voorts van mening dat de bij algemene maatregel van bestuur vastgestelde lijst van mogelijkheden niet limitatief mag zijn en vraagt de minister in de memorie van toelichting enige aandacht hieraan te besteden.

In de memorie van toelichting wordt ten aanzien van het voorgestelde artikel 77z van het Wetboek van Strafvordering gesteld dat het opleggen van leerprojecten in het kader van een bijzondere voorwaarde bij veroordeling niet passend lijkt, omdat de taakstraf als zelfstandige straf kan worden opgelegd. De wetenschappelijke commissie erkent dat het naast elkaar bestaan van zelfstandige leerstraffen en leerprojecten in het kader van bijzondere voorwaarden bij veroordeling enigszins zou “wringen”, maar signaleert dat in de rechtspraak behoefte bestaat aan de mogelijkheid van oplegging van een leerproject in het kader van de bijzondere voorwaarde dat verdachte zich zal gedragen naar de aanwijzingen van Bureau Jeugdzorg. Daarbij kan worden gedacht aan de toevoeging in de bijzondere voorwaarde van een

zinsnede als “ook indien dit inhoudt dat veroordeelde het leerproject ... zal volgen”. Deze behoefte is ingegeven door de omstandigheid dat niet altijd reeds op zitting duidelijk is of de jeugdige in de loop van de proeftijd het leerproject nodig heeft om weer op het goede spoor te komen dan wel te blijven, zodat zinvol kan zijn de beslissing met betrekking tot het leerproject aan Bureau Jeugdzorg over te laten. De wetenschappelijke commissie vraagt de minister dan ook nogmaals te kijken naar de mogelijkheid van oplegging van een leerproject in het kader van een bijzondere voorwaarde bij veroordeling dat verdachte zich zal gedragen naar de aanwijzingen van Bureau Jeugdzorg.

3.2.5

Het bestaande artikel 77l van het Wetboek van Strafrecht kent de mogelijkheid van oplegging van vervangende jeugddetentie bij oplegging van een geldboete. Indien verdachte reeds achttien jaar of ouder is ten tijde van de veroordeling, kan de rechter in plaats van vervangende jeugddetentie vervangende hechtenis opleggen.

Een bepaling zoals het voorstelde artikel 77p, vierde lid van het Wetboek van Strafrecht ontbreekt in het voornoemde artikel 77l.

In artikel 77p ontbreekt een bepaling dat de rechter vervangende hechtenis kan opleggen aan een verdachte die achttien jaar of ouder is ten tijde van de veroordeling, zoals artikel 77l, vijfde lid van het Wetboek van Strafrecht.

De wetenschappelijke commissie ziet geen reden om voor geldboetes en taakstraffen een verschillende systematiek te hanteren en geeft de minister in overweging de systematiek van de artikelen 77l en 77p van het Wetboek van Strafrecht op dat punt gelijk te trekken. Daartoe zou artikel 77p kunnen worden aangevuld met een bepaling als artikel 77l, vijfde lid en zou artikel 77l kunnen worden aangevuld met een bepaling als het voorgestelde 77p, vierde lid.

3.2.6

Ten aanzien van **artikel II, onderdeel A** merkt de wetenschappelijke commissie op dat onvoldoende duidelijk is of (conservatoir) beslaglegging ook mogelijk is indien de jeugdige slechts houder is van het betreffende voorwerp. In de memorie van toelichting kan hierover duidelijkheid worden gegeven.

De wetenschappelijke commissie merkt tevens op dat het voorstelde artikel 488a van het Wetboek van Strafvordering onderdeel uitmaakt van het pakket mogelijkheden dat is aangekondigd in de brief van de minister betreffende “Jeugdsancties nieuwe stijl”, maar dat in het onderhavige conceptwetsvoorstel geen bepalingen zijn opgenomen betreffende de – eveneens in de brief aangekondigde- uitsluiting van rechten.

3.2.7

Ten aanzien van **artikel II, onderdeel B** overweegt de wetenschappelijke commissie het volgende.

In het kader van een bijzondere voorwaarde die het gedrag van de veroordeelde betreft, kan in geval van schorsing van de voorlopige hechtenis aan een verdachte een leerproject worden opgelegd.

Gelet op de onschuldpresumptie kan in het kader van de bijzondere voorwaarde bij schorsing van de voorlopige hechtenis de term “leerstraf ” beter worden vermeden. Het woord leerproject is dan beter.

Uit de memorie van toelichting blijkt dat leerprojecten die elementen bevatten die de jeugdige met het delict confronteren –in verband met de onschuldpresumptie- niet altijd mogen worden opgelegd in het kader van een schorsing van de voorlopige hechtenis. Dergelijke confronterende leerprojecten, alsmede andere overwegend bestraffende interventies, zouden alleen kunnen worden opgelegd als bijzondere voorwaarde indien verdachte weloverwogen heeft bekend en instemt met de beoogde aanpak.

De wetenschappelijke commissie merkt op dat in de reeds in het land gevoerde discussie betreffende het al dan niet opleggen van leerproject in het kader van een bijzondere voor-

waarde, ten aanzien van de onschuldpresumptie niet de confronterende aspecten doorslaggevend zijn, maar de omstandigheid dat bij de herziening van het jeugdstrafrecht in 1995 in de memorie van toelichting een dergelijke invulling van de bijzondere voorwaarde werd uitgesloten. De wetenschappelijke commissie merkt daarbij ook op dat leerprojecten meestal in meer of mindere mate confronterende elementen bevatten en dat leerprojecten in de regel juist door die confronterende elementen zinvol zijn. Het uitsluiten van confronterende leerprojecten in geval van ontkennende of niet geheel instemmende verdachten, acht de wetenschappelijke commissie dan ook niet reëel. Confronterende leerprojecten moeten in het kader van de bijzondere voorwaarde bij schorsing van de voorlopige hechtenis in alle gevallen kunnen worden opgelegd.

Voorts merkt de wetenschappelijke commissie op dat –anders dan in de memorie van toelichting wordt vermeld- voor de overwegend bestraffende interventies geen “weloverwogen” bekentenis noodzakelijk is. Het woord “weloverwogen” zal naar de mening van de wetenschappelijke commissie onduidelijkheid scheppen voor de rechtspraak en de wetenschappelijke commissie geeft de minister in overweging dit woord te laten vervallen.

De wetenschappelijke commissie is van mening dat aandacht moet worden besteed aan de wijze waarop een leerproject, opgelegd in het kader van de bijzondere voorwaarde bij schorsing, wordt gedocumenteerd. De rechter die een vonnis wijst zal immers in de regel rekening houden met een reeds in dat kader voltooid leerproject, maar zonder vermelding daarvan in de justitiële documentatie zal dit nergens uit blijken.

In de memorie van toelichting wordt in het kader van het voorstelde artikel 493 van het Wetboek van Strafvordering een ITB variant genoemd van maximaal vier maanden. De wetenschappelijke commissie is van mening dat de termijn van ITB niet afhankelijk zou mogen worden gesteld van het kader waarin het wordt opgelegd, maar dat de termijn afhankelijk moet zijn van de opvoedkundige waarde. Voorts is niet duidelijk waarom een ITB van vier maanden moet worden ingesteld naast de reeds bestaande ITB van drie en zes maanden.

In het voorgestelde artikel 493, vierde lid van het Wetboek van Strafvordering, wordt bepaald dat bij algemene maatregel van bestuur zal worden bepaald welke bijzondere voorwaarden die het gedrag van de veroordeelde betreffen aan de schorsing mogen worden verbonden. Artikel I, onderdeel G van dit voorstel kent een soortgelijke bepaling en de wetenschappelijke commissie verwijst ten aanzien van het al dan niet limitatieve karakter van de bij algemene maatregel van bestuur vastgestelde lijst naar haar commentaar onder 3.2.4.

In het voorgestelde artikel 493, vierde lid van het Wetboek van Strafvordering, wordt bepaald dat bij algemene maatregel van bestuur regels kunnen worden gesteld omtrent de aard en omvang van de hulp en steun van een stichting als bedoeld in artikel 1, onder f, van de Wet op de Jeugdzorg. In de memorie van toelichting wordt aan deze algemene maatregel van bestuur geen aandacht besteed en de wetenschappelijke commissie geeft de minister in overweging deze bepaling in de memorie van toelichting alsnog toe te lichten.

3.2.8

Hoewel het conceptwetsvoorstel geen wijzigingen bevat van de bestaande bepalingen betreffende de PIJ, maakt de wetenschappelijke commissie van de mogelijkheid gebruik de minister te vragen om toelichting betreffende het bestaande artikel 77t, derde lid, laatste volzin, van het Wetboek van Strafrecht. Deze bepaling heeft in de rechtspraak geresulteerd in verschillende toepassingen van verlenging van de tenuitvoergelegde, maar aanvankelijk voorwaardelijke, PIJ. De wetenschappelijke commissie vraagt de minister om in de memorie van toelichting van dit wetsvoorstel, dat een breed scala aan gedragsbeïnvloede maatregelen bevat, aandacht te besteden aan de vraag of een tenuitvoergelegde, aanvankelijk voorwaardelijke, PIJ kan worden verlengd op grond van artikel 77t, derde lid van het Wetboek van Strafrecht.

3.3

Ten aanzien van tekstuele verbeterpunten dan wel aandachtspunten, verwijst de wetenschappelijke commissie naar de aan dit advies gevoegde bijlage I.

4. Conclusie

De wetenschappelijke commissie adviseert de Minister van Justitie het onderhavige concept wetsvoorstel en de Memorie van Toelichting te verduidelijken en aan te passen ten aanzien van bovengenoemde punten.

Den Haag, 19 november 2004

Namens het hoofdbestuur van de Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak,
de Wetenschappelijke Commissie.

Bijlage I

Tekstuele verbeterpunten dan wel aandachtspunten

Ten aanzien van de conceptwetstekst heeft de wetenschappelijke commissie de volgende tekstuele opmerkingen:

- De tekst van het voorstelde artikel 77w, eerste lid, sub a, is onvoldoende duidelijk. Met name is niet duidelijk of de zinsnede “de veelheid van gepleegde misdrijven” bij de zinsnede “of eerdere veroordelingen wegens misdrijf” hoort. Indien de zinsneden bij elkaar horen, zou het beter zijn wanneer de komma tussen de zinsneden vervalt.
- In het voorstelde artikel 77w, vijfde lid moet de komma achter het woord “programma” vervallen, alsmede –onder verwijzing naar 3.2.3 van het advies van NVvR- de komma achter het woord “veroordeelde”.
- In het voorgestelde artikel 77wb, vierde lid, wordt verwezen naar 77w bis. Moet dit niet zijn: art. 77 wa van het Wetboek van Strafrecht?
- Artikel IV, onderdeel A bevat de bepaling dat de wet in werking treedt op een bij algemene maatregel van bestuur te bepalen tijdstip; is bedoeld: “bij koninklijk besluit”?

Ten aanzien van de concept memorie van toelichting heeft de wetenschappelijke commissie de hieronder vermelde tekstuele opmerkingen:

- Op pagina 1, in de derde alinea staat “het voorbereiden van de zaak ter zitting”. Dit zou wellicht beter kunnen zijn: “het voorbereiden van de zaak voor de zitting”.
- Op pagina 3, in de eerste alinea staat “Het streven naar individueel maatwerk pleit ervoor zoveel mogelijk aan de rechter ter beoordeling over te laten welke jeugdigen voor de maatregel in aanmerking komen.”. De wetenschappelijke commissie stelt als tekst voor: “Het streven naar individueel maatwerk pleit ervoor zoveel mogelijk aan de rechter ter beoordeling *op basis van gedragsdeskundigenrapportage* over te laten welke jeugdigen voor de maatregel in aanmerking komen”.
- Op pagina 8, laatste alinea, staat: “Het doel van elke interventie in het kader van de voorlopige hechtenis is het voorkomen van recidive gedurende de fase van de voorlopige hechtenis, dus tot aan de zitting. Het stellen van vrijheidsbeperkende voorwaarden, met als doel recidive op de korte termijn te voorkomen, sluit daarbij aan”. De wetenschappelijke commissie stelt een vervangende tekst voor: “Het doel van elke interventie in het kader van de voorlopige hechtenis is het voorkomen van recidive. Het stellen van vrijheidsbeperkende voorwaarden, met als doel recidive te voorkomen, sluit daarbij aan. “
- Op pagina 14, onder artikel I, onderdeel H staat: “Met wijziging van artikel wordt voorzien in een wettelijke conversie...”. Dit moet waarschijnlijk zijn: “Met wijziging van artikel *77dd van het Wetboek van Strafrecht* wordt voorzien in een wettelijke conversie...”.
- In de memorie van toelichting wordt op pagina 12 verwezen naar artikel 77w bis, maar bedoeld wordt naar de mening van de wetenschappelijke commissie artikel 77wa.
- In de memorie van toelichting wordt, eveneens op pagina 12, verwezen naar artikel 77w ter en dit zou moeten zijn artikel 77wb.